

arbejde på, hvis den havde vendt sig til Enhedslisten: Det tror jeg ikke er en rigtig vurdering. Set fra vores side har man fået anlagt en dansk forhandlingslinje, som vi er yderst tilfredse med.

Realiteten er jo også, at det er regeringen og SF, som langt hen ad vejen har fastlagt det, og det er glædeligt, at der er så bredt et flertal bag det. Det, der nu bliver sagen, er så at kæmpe nogle af tingene igennem i EU-systemet.

Til ministeren vil jeg gerne sige, at jeg er glad for, at man er opmærksom på spørgsmålet om miljøgarantien, men når jeg rejser spørgsmålet, er det jo blandt andet, fordi der i ministerens egen redegørelse er henvist til, at der er nogle problemer omkring beskyttelsesniveauet, for så vidt angår miljøgarantien, men også for så vidt angår komitéprocedurerne og sikkerhedsklausulen. Og jeg skal meget gerne stille et skriftligt spørgsmål, men jeg synes da, det kunne være rart, hvis vi allerede i dag kunne få fastslået, at det er regeringens linje allerede ved vedtagelsen af det her direktiv at sikre, at også de tre ting: hjemmelsgrundlaget, komitéprocedurerne og sikkerhedsklausulen, allerede bliver klaret i direktivet.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Det er klart vores ønske, at det kan ske. Et af problemerne med det er imidlertid, at det er nogle andre ministre, der skal forhandle det her, og som hr. Jørn Jespersen – som jo indgående følger fødevarerspørgsmålet i EU-sammenhæng – udmærket ved, var det fødevarerministrene, der sad med produktlovgivningen, og dér er der altid det problem, om det ene Ministerråd kan foreskrive, hvad det andet Ministerråd skal gøre. Men vi vil arbejde på at få klarhed så tidligt som muligt og selvfølgelig ikke lade os snyde i den proces, for jeg er enig med hr. Jørn Jespersen i, at det er vigtige punkter, han peger på, og jeg er enig i hans analyse.

Med hensyn til vores samarbejde må jeg faktisk sige, at jeg synes, hr. Jørn Jespersens fremstilling er rigtig: Der har været et godt samarbejde mellem os og SF og også et godt samarbejde med mange af de borgerlige partier. Vi har faktisk konsensus herhjemme, og det har vi haft hele tiden, nemlig med hensyn til, at teknologien kan man ikke i sig selv sige nej til, men det er klogt at anlægge en endog særdeles streng udgave af forsigtighedsprincippet, når vi arbejder med det.

Til hr. Keld Albrechtsen:

Jeg prøvede ikke at være morsom; jeg prøvede bare at fremstille det dilemma, der ville opstå for hr. Albrechtsen, hvis alle hans ønsker gik i opfyldelse. Hr. Albrechtsen så i øvrigt heller ikke ud, som om han var særlig opmuntret eller syntes, det var særlig humoristisk, hvad jeg sagde.

Og med hensyn til venstrefløjen vil jeg sige: Der er jo ét sted, hvor hr. Albrechtsen og de grønne organisationer og jeg har været enige, og det er i tanken om at lave et egentligt moratorium eller en tænkepause, og det har SF i øvrigt også støttet. Og det fremførte jeg med fynd og klem nede i EU, men der var ingen andre, der støttede det, og selv om hr. Albrechtsen og jeg tilsammen udgør en stærk alliance, er det altså ikke nok til at vælte hele Europa. Det er det ikke.

Derfor skal vi have et lidt bredere grundlag, og det er jo i virkeligheden det, som det er en politisk kunst at komme igennem med. Og dér er det min bedømmelse, at det er lettere under det tyske formandskab med en grøn tysk miljøminister, som er ualmindelig positiv i sin tankegang, end det vil være under det finske formandskab – i øvrigt også med en god grøn minister som formand – for til den tid er Tyskland, som jo har været en af de vanskeligste størrelser, ikke længere forpligtet af sin formandsrolle.

Og derfor tror jeg, det er en fordel for miljøet at gøre det nu, og vi har betragtet det som en venlighed over for vores og kollegernes synspunkter, at det tyske formandskab til trods for, at det er en vanskelig sag for det, har sat det på dagsordenen til afgørelse her i juni måned.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 127:

Forslag til folketingsbeslutning om fleksibel børnepasningslov.

Af Ole Sohn (SF) m.fl.

(FremSAT 20/4 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Fleksibel børnepasningsorlov er et udtryk, der efterhånden er blevet godt slidt. Både medier og politikere og organisationsfolk har af og til meget travlt med at tale om fleksibel børnepasningsorlov. Det er blevet et modeudtryk, og de fleste har tilsyneladende glemt, hvad der lå bag indførelsen af reglerne om børnepasningsorlov.

Men lad os gå lidt tilbage i tiden, 5-6 år:

Vi havde meget stor ledighed dengang, og det var væsentligt for regeringen, at der blev sat skub i forskellige initiativer, der kunne begrænse og omfordele ledigheden, og et af disse initiativer var børnepasningsorloven, og den havde flere formål.

Først og fremmest havde den selvfølgelig det formål, at børnefamilierne skulle have mere tid sammen. Orloven skulle give et pusterum i en travl hverdag til gavn og glæde for både børn og forældre. Men den havde også det formål, at den skulle fordele ledighedssmerter, idet håbet og hensigten var, at der blev ansat erstatningsarbejdskraft, når en far eller en mor gik på børnepasningsorlov.

Det var bl.a. derfor, der blev fastsat forholdsvist lange minimumsperioder for en børnepasningsorlov i erkendelse af, at der jo ikke bliver ansat erstatningsarbejdskraft for en uge eller to.

Men de ret lange minimumsperioder havde også en anden begrundelse, nemlig hensynet til barnet, for et mindre barn har selvfølgelig glæde af, at en forælder er hjemme en uge eller to, men skal der skabes en ny og god rytme i en stresset familie, så er et par uger ikke nok, så er længere tid mere passende.

En del af de hensyn, der lå bag udformningen af reglerne i 1993, gælder stadig i dag, i særdeleshed hensynet til barnet. Men da verden ser anderledes ud i dag, er der kommet andre hensyn til, og jeg vil gerne pege på hensynet til virksomhederne: Virksomhederne skal have mulighed for at planlægge og overholde deres deadlines, og de er derfor bedst tjent med, at en børnepasningsorlov ikke kan hugges i alt for mange små stykker.

For nu et øjeblik at vende tilbage til udtrykket en »fleksibel børnepasningsorlov« må jeg spørge mig selv: Hvem er det, der skal have fornøjelse af den fleksibilitet? Er det forældrene, eller er det barnet?

Jeg kan godt få en mistanke om, at de højlydte ønsker om fleksibilitet egentlig mere er i forældrenes interesse end i barnets.

Det leder mig langt ind i begrundelsen for SF's beslutningsforslag, hvor jeg er faldet over det søde eksempel med farmand, der tager børnepasningsorlov en halv dag om ugen, så han kan være sammen med afkommet.

Nå ja, det kunne jo også være, at den halve fridag ville blive anvendt til andre ting, mens børnene som sædvanlig blev hentet i børnehaven klokken halv fem.

SF siger i øvrigt i begrundelsen for forslaget, at regeringen flere gange har stillet i udsigt, at der vil ske en ændring af reglerne om børnepasningsorlov. SF synes åbenbart, at det går for langsomt, og så har man fremsat et forslag om en meget indviklet og højst besynderlig form for børnepasningsorlov. Det skal jeg senere vende tilbage til.

Det er fuldstændig korrekt, at regeringen har givet udtryk for, at der vil komme et forslag om ændring af børnepasningsorloven, men da regeringen har et ansvar over for alle grupper i samfundet og ikke kun småbørnsfamilierne, er regeringen også nødt til at tage mange andre faktorer i betragtning.

Der er blandt andet et hensyn at tage til den samlede økonomiske situation. Det er jo ingen kunst at indføre flotte nye ordninger, hvis det er lige meget, hvad de koster, men hvis udgifterne skal holdes i ro, er der grænser for, hvad der kan lade sig gøre, og vi kan ikke bevilge hinanden orlov på det offentliges regning i al evighed.

En beregning af fleksibilitet ned til orlovsperioder af 1 uges varighed – altså langtfra så vidtgående, som SF forestiller sig – viser, at bestanden af personer på børnepasningsorlov vil stige til et sted mellem 38.000 og 44.000, og det vil altså sige, at 18.000-24.000 flere personer end i dag vil være på børnepasningsorlov, og dermed kan orlovsudgifterne forventes at stige op imod 2 mia. kr. Og jeg understreger: Det er et meget forsigtigt skøn.

Der er også, som jeg tidligere har sagt, et hensyn at tage til virksomhederne. Virksomhederne skal have rimelige betingelser at arbejde under. Det er vigtigt at kunne planlægge, og det er også vigtigt at kunne få den arbejdskraft, der er brug for. Derfor er det ikke fornuftigt at indføre ordninger, der er så fleksible, at virksomhederne aldrig ved, hvornår de ansatte møder på arbejde. Og det er nødvendigt at undgå ord-

ninger, der trækker for store dele af arbejdsstyrken væk fra arbejdsmarkedet.

Endelig er regeringen opmærksom på det særlige problem, som er blevet kaldt orlovsfælden: Der er desværre fortsat en tendens til, at det fortrinsvis er kvinder, der bruger børnepasningsorloven og de barselorlovsmuligheder, der findes i en række aftalte løn- og ansættelsesvilkår, og det betyder, at mange yngre kvinder er fraværende i ganske lange perioder på arbejdsmarkedet. Og vores analyser viser, at den dag, de gerne vil tilbage til arbejdsmarkedet, er det svært at komme tilbage, fordi mange har mistet en stor del af følingen med deres fag.

Den orlovsfælde er det vigtigt at få afmonteret, og det kan jeg ikke se at dette beslutningsforslag medvirker til.

Jeg har flere gange sagt, at det er nødvendigt at afvente den endelige afslutning af overenskomstforhandlingerne, inden der tages endelig stilling til, hvad der skal ske med børnepasningsorloven. Og overenskomstforhandlingerne er ikke slut endnu – det tror jeg er kendt for de fleste – og holdningen er derfor fortsat, at vi må afvente og se, hvad der familiepolitisk er gennemført ved de overenskomstforhandlinger, der er i gang i år, når de på et tidspunkt finder deres afslutning.

Det er klart, at regeringen vil stå ved sit ord om at komme med sit udspil, men det skal ske på det rigtige tidspunkt, og udspillet skal have det rigtige indhold. Men jeg kan allerede nu sige, at det ikke kommer til at ligne det, som SF beskriver i bemærkningerne til beslutningsforslaget, for en ordning som den beskrevne, hvor den enkelte skal forhandle med sine kolleger om orlov, og hvor arbejdsgiverne aldrig rigtig kan vide, hvem der møder på arbejde, er umulig ude i det virkelige liv.

For det offentlige er det også uhåndterligt. Med så meget elastik i ordningen bliver det slet ikke til at finde ud af, hvornår der skal udbetales orlovsydelse og hvor meget og til hvem. Det går ganske enkelt ikke.

Vi er helt indstillet på at tilgodese børnefamilierne, men det skal naturligvis være i en balance og ikke på bekostning af andre grupper. Og der bliver ikke tale om, at vi åbner en gavebod. Vi vil komme med et enkelt og et funktionelt forslag, og vi er indstillet på, at det kan være nødvendigt at se børnepasningsorloven i en større sammenhæng.

Jeg vil gerne understrege endnu en gang, at børnefamiliernes velfærd ligger regeringen på sinde, men vi mener ikke, at det gavner nogen at jage noget igennem, som ikke kan bruges, når det kommer til stykket.

Jeg må derfor sige til forslagsstillerne, at regeringen ikke kan støtte beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg takker for ministerens redegørelse. Men jeg kan nu ikke undlade at stille spørgsmålet, om det er det samme forslag til behandling, som ministeren har kommenteret.

For det forslag, som SF har fremlagt, har faktisk taget udgangspunkt i den rapport, som regeringen har fået lavet omkring børnepasningsorloven, hvor man selv tilkendegiver, at det afgørende for regeringen er, at den justering, der skal finde sted af børnepasningsorloven, tager udgangspunkt i de faktiske ønsker og det reelle behov, der er hos børnefamilierne.

Og det er faktisk det, vi har gjort. Vi har netop indhentet de erfaringer, der er kommet fra arbejdsmarkedet, som ligger i LO's oplæg, som ligger i de oplæg, som er kommet fra HK, som ministeren vel kender lidt til, SiD og Kvindeligt Arbejderforbund, og de har jo netop talt om fleksibilitet og kortere orlovperiode, ikke mindst sådan at begge forældre kan bruge orlovsmuligheden.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Til beroligelse for hr. Ole Sohn kan jeg sige, at jeg både er forsynet med det rigtige beslutningsforslag og det rigtige talepapir, og jeg har også noteret mig, at jeg også har taget ordet under det rigtige punkt på dagsordenen. Så skulle den frygt for, at der var noget, der var gået galt, forhåbentlig være udryddet.

Så vil jeg sige til hr. Ole Sohn: Der er jo pokker til forskel på de mange modeller, der er lagt frem. Så vidtgående en model, som kommer til udtryk i bemærkningerne til beslutningsforslaget, er jo en model, der vil skabe så store vanskeligheder for almindelig drift af både offentlige og private virksomheder, at det ikke har nogen chance i realiteten.

Og så vil jeg sige, at når vi er optaget af og også er inde på det i den børnefamiliepolitiske redegørelse, der er lagt frem, så er der jo altså mange mellem løsninger i forhold til det, SF er inde på, og så de nugældende regler.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg håber, det er hævet over enhver tvivl, at SF ønsker at få skabt nogle flere og bedre, familievenlige arbejdspladser, og det tror jeg er et fælles ønske for regeringen og SF.

Det, vi har taget højde for i vores beslutningsforslag, er jo faktisk, at arbejdsløsheden ikke er så høj og massiv, som dengang man oprindelig lavede forslaget, hvor incitamentet for orloven havde to værdier, dels tid til børnene, men også skabelsen af nye arbejdspladser.

Derfor vil jeg faktisk lægge an til, at man i Folketinget laver rammerne, og at man implementerer dem ude på arbejdspladserne, dvs. at kollegerne og virksomheden får medindflydelse på, hvordan orloven bliver udmøntet netop for at undgå bureaukrati, netop for at undgå, at en arbejdsgiver ikke ved, hvornår arbejdskraften er til rådighed.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Ole Vagn Christensen som ordfører.

Ole Vagn Christensen (S):

Efter at have læst SF's beslutningsforslag kan man spørge sig selv, om man er forvirret på et højere plan, eller om forvirringen er total.

Jeg er ikke et sekund i tvivl om, at hvis SF's forslag om en fleksibel børnepasningsorlov skulle praktiseres ude i virksomhederne, ville forvirringen blive total, hvad angår tilrettelæggelsen af produktionen i virksomhederne.

Nuvel, nytænkning og idérigdom er også svære størrelser at passe ind i et velfungerende og et regelret, aftalebaseret arbejdsmarked. SF skal derfor ikke have utak for bestræbelserne, selv om der er svagheder og samspilsproblemer i forslaget.

Den grundlæggende svaghed ved SF's forslag er efter Socialdemokratiets opfattelse, at man skøjter hen over den helt afgørende problemstilling omkring forholdet mellem samfundets samlede velstand, arbejdsmarkedets funktionsduelighed og familiernes trivsel.

Vi kommer ikke uden om, at der er forskellige interesser, der kolliderer, når vi taler om mere fleksible orlovsordninger. Og arbejdsmarkedets parter og Folketinget skal naturligvis afveje interesserne på en sådan måde, at samspillet mellem familie, job, virksomheds- og samfundsniveau bliver så godt som muligt.

SF's forslag afbalancerer ikke de forskellige hensyn. Man kan få det indtryk, at SF ikke har

opdaget, at vi står i en helt anden gunstig, men udfordrende beskæftigelsessituation, end vi gjorde, da der var 400.000 ledige.

Selv om SF i bemærkningerne påstår, at ordningen på visse områder modvirker flaskehalsproblemerne, må det forblive et teoretisk postulat, der ser bort fra den virkelighed, at når man gør ordninger mere attraktive, ja, så vil langt flere jo også benytte sig af ordningerne, som også det er fremført af arbejdsministeren.

Det vil naturligvis forstærke problemerne med at besætte ledige stillinger. Heri ligger også fra Socialdemokratiets side den erkendelse, at virksomhederne har et berettiget krav på en vis fleksibilitet hos medarbejderne. Det er, som om fleksibiliteten kun går én vej i forslaget fra SF; det forholder sig ikke til arbejdsgiverens problemer.

Forslaget vil betyde et indhug i arbejdsudbuddet, men forslaget vil utvivlsomt også medføre meget papirarbejde, som ministeren også har været inde på. Og når vi taler om bureaukrati og administrativt bøv, som SF's forslag vil betyde, kan jeg ikke lade være med at citere hr. Jes Lunde, som til Berlingske Tidende den 4. maj bl.a. udtalte, at det offentlige tænker for lidt på, hvor meget det papirarbejde belaster erhvervslivet, og hvor hr. Jes Lunde fastslår, at vi godt kan slække på regelbureaukratiet.

Det her forslag slækker ikke på regelbureaukratiet, det øger derimod det administrative bøv for virksomhederne. Når Socialdemokratiet ikke kan støtte forslaget, er det ikke, fordi vi ikke er optaget af børnefamiliernes problemer. Vi vil, når overenskomstforhandlingerne er færdige, naturligvis indgå aktivt i at finde bedre løsninger i forhold til børnepasningsorloven.

Men der er mange hensyn og muligheder, som skal inddrages i forløbet. Det er jo nemlig også vigtigt, at vi forholder os til de problemer, som HK's undersøgelse af orlovsordningerne viste. Det handler om den orlovsfælde, som ministeren også var inde på. På den ene side har vi etableret en børnepasningsorlovsordning, der skal fremme, at den enkelte både bevarer tilknytningen til arbejdsmarkedet og etablerer et godt forløb fra graviditet over fødsel til pasning af barnet. På den anden side har vi skabt en situation, hvor den samme ordning kan være årsag til en stigning i ledigheden for unge kvinder, og dermed bidrage ordningen til en øget risiko for marginalisering.

Alle disse spørgsmål skal naturligvis inddrages, og vi skal heller ikke glemme, at der kan

være en sammenhæng i forholdet mellem de unge kvinders udstødning fra arbejdsmarkedet og et antal pasningsmuligheder.

Som det fremgår af mine begrundelser, kan Socialdemokratiet ikke støtte det fremlagte forslag.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg har et par spørgsmål til Socialdemokratiets ordfører: Jeg må hellere stille dem som et spørgsmål, fordi jeg er lidt usikker på, om vi er enige om, at ideen med at lave om på børnepasningsorloven – som jeg også forstår, at regeringen og Socialdemokratiet er indstillet på, bare ikke nu, men lidt senere; det sagde man også i efteråret, ikke i efteråret, men til foråret, nu har man så udskudt det endnu en gang – er at få lavet en børnepasningsorlov, som er mere attraktiv. For det, der er problemet i dag, er jo, at børnepasningsorloven ikke kan bruges. Det har dels noget at gøre med ydelseniveauet, som er for lavt, men det har også noget at gøre med, at det er for bureaukratisk, for firkantet, at der er for lange perioder. Man er nødt til at få nogle kortere perioder, hvis man skal kunne få en effektiv brug af og en mere fleksibel børnepasningsorlov, som svarer til de ønsker og behov, forældrene har.

Jeg vil gerne sige, at det forslag, som SF har lagt frem, faktisk lige nøjagtig tager hensyn til, at man undgår at forstærke de flaskehalsproblemer, som der er tendenser til inden for visse områder.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Til det rejste spørgsmål er det jo vigtigt, at vi er i stand til – og det er der, jeg føler, at vi ligesom er fra hinanden – at vurdere, hvad det så er for en ordening, hvad der er for nogle muligheder, der skal være. Det klares ikke på den måde, som er rejst af SF. Der tages ikke de nødvendige hensyn til det sammenfattende antal problemer, der er i forbindelse med at lave den fremtidsrettede orlovsordning.

Men jeg er helt enig med hr. Ole Sohn i, at det er en opgave, vi skal i gang med. Jeg har også forstået på ministeren, at når overenskomstforhandlingerne og alt det der er på plads, så er vi klar til også at kunne begynde at drøfte, hvordan det er, perspektivet og fremtidsmulighederne skal være, når vi skal have de kommende orlovsordninger.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jamen jeg er altså nødt til at gøre opmærksom på, at der i bemærkningerne til beslutningsforslaget rent faktisk står, at hele den del, der vedrører den aftalebaserede orlovsperiode, skal forhandles med arbejdsgiverne.

Det, arbejdsgiverne ikke kan, er at nægte at forhandle det. Omvendt kan den enkelte medarbejder ikke uden hensyntagen til virksomhedens planlægning, uden hensyntagen til kollegerne, kræve orlov. Den skal forhandles både med kollegerne og med virksomhederne netop for at undgå det problem, som Socialdemokratiet rejser, at man kan komme i en situation, hvor virksomhederne ikke ved, hvilken arbejdskraft de har til rådighed.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Uanset hvor meget vi taler til hinanden, så er vi i den der situation, at vores opfattelse er, at hvis vi går om bord i det forslag, der ligger, så er der så mange bindinger, der er så mange ting, der ikke er taget hensyn til, at vi mener, at den der helhedsbetragtning er det livet om at gøre.

Derfor er vi af den opfattelse, at når overenskomstforhandlingerne er afsluttet, og vi går ind i den næste folketingsperiode, så er vi rede til at begynde at tale om disse ting.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg synes, det er helt regulært, at Socialdemokratiet siger, at de ikke ønsker at diskutere børnepasningsorloven på nuværende tidspunkt, at man ønsker at udskyde det. Det synes jeg er et regulært argument. Jeg er altså ikke enig i det, men de andre argumenter om, at SF's forslag ikke tager helhedshensyn, kan jeg simpelt hen ikke anerkende, fordi de er i strid med det, der står i beslutningsforslaget.

Der er taget hensyn både til børnefamiliernes berettigede behov, der er taget hensyn til, at ordningerne skal forhandles med arbejdsgiverne, forhandles med kollegerne, og der er oven i købet taget hensyn til, netop fordi det skal forhandles med kollegerne på arbejdspladsen, at man undgår at bære ved til de begyndende flaskehalsproblemer, der er. Så der er faktisk taget allehånde hensyn.

Men jeg synes, det er et regulært argument, at Socialdemokratiet siger, at de ikke ønsker at

diskutere det nu, og at de gerne vil skubbe det ud til efteråret, selv om jeg ikke er enig i det.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Sådan som jeg læser forslaget, så er det, som jeg har sagt i min ordførertale, at jeg ikke et sekund er i tvivl om, at hvis SF's forslag til en fleksibel børnepasningsorlov skulle praktiseres ude i virksomhederne, ja, så ville forvirringen blive total, hvad angår tilrettelæggelsen af produktionen i virksomhederne.

Det er der, vi har forskellig holdning til dette, og det mener jeg ikke afbalancerer de nødvendige forhold, som jeg nævnte også senere i min tale, nemlig spørgsmålet omkring arbejdsmarkedets funktionsduelighed, familiernes trivsel og samfundets samlede velstand.

Kristian Jensen (V):

Det her bliver givetvis ikke sidste gang, vi skal diskutere børnepasningsorlov, og der er også kommet mange spændende udtalelser.

Den første udtalelse var arbejdsministerens gående på, at børnepasningsorloven blev indført på et tidspunkt, hvor vi havde behov for at nedbringe ledigheden. Den næste var en udtalelse om, at jo mere attraktiv børnepasningsorlov, jo flere vil bruge den, og hvis vi sammenholder det med de udtalelser, der tidligere har været om, at vi har behov for mere arbejdskraft, ja, så bør man jo selv drage konsekvenserne og se, hvor det fører hen med hensyn til børnepasningsorloven.

Det er nu ikke det, vi skal snakke om nu. Vi skal snakke om det konkrete beslutningsforslag fra SF, som vil gøre den mere fleksibel ved at opdele den på enkeltpersoner eller deltid. Vi mener, at det alt sammen er noget, som vil tilskynde endnu flere til at benytte sig af børnepasningsorloven, som vil presse på, så vi får flaskehalse, og som vil trække i den forkerte retning.

Vi er ikke tilhængere af, at man går ind og laver en statsfinansieret deltid på arbejdsmarkedet, og vi er slet ikke tilhængere af, at man laver børnepasningsorlov på perioder af enkelt dage eller på en eller to uger. Børnepasningsorlov inddelt i perioder vil være mere orlov på forældrenes vilkår, end det vil være på børnenes vilkår, og derfor kan Venstre ikke støtte beslutningsforslaget.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg forstår godt baggrunden for, at SF har fremsat sit beslutningsforslag om fleksibel børnepasningsorlov.

Det er også mit ganske bestemte indtryk, at repræsentanter fra regeringen eller i al fald repræsentanter fra regeringspartierne gennem en længere periode har stillet i udsigt, at der kom et konkret udspil fra regeringen om en mere fleksibel børnepasningsorlov. Som det fremgik af arbejdsministerens redegørelse her for et øjeblik siden, så har man heller ikke endnu opgivet tanken om at gøre det, men der er lige noget andet, der skal ordnes først, og så må vi så se, hvad der kommer ud af det.

Så jeg forstår godt den taktiske baggrund for SF til at fremsætte beslutningsforslaget nu.

Forslaget går jo ud på, at man vil ændre den nuværende børnepasningsorlov til en meget, meget fleksibel orlovsordning. Vi har i Det Konservative Folkeparti i og for sig sympati for tankegangen om at gøre den nugældende børnepasningsorlov mere fleksibel, hvis ellers det kan gøres nogenlunde inden for den samme økonomiske ramme, og hvis det i øvrigt kan gøres, uden at der er for mange mennesker, der – om jeg så må sige – flygter ud af arbejdsmarkedet som konsekvens af den mere fleksible ordning.

Er det på plads, så så vi det i og for sig gerne, men jeg er da enig med arbejdsministeren og også den socialdemokratiske ordfører i, at ganske problemfrit er det ikke, for hvis man gør den meget attraktiv ved at gøre den meget fleksibel, så er der en oplagt chance/risiko for, at den bliver mere brugt end den nuværende ordning, og det koster penge, og det koster naturligvis også en flugt fra arbejdsstyrken.

Ellers må jeg sige om SF's forslag, at hvis man ser på de fem små linjer på selve forsiden af forslaget, så ser det jo relativt uskyldigt ud, men hvis man så går ind og studerer SF's bemærkninger til beslutningsforslaget, ja, så ser det jo noget anderledes ud. Nu ved jeg godt, at der indimellem føres en teoretisk diskussion om, hvorvidt regeringen er bundet af bemærkningerne til et beslutningsforslag, som måtte blive vedtaget i Folketinget, men jeg tillader mig i al fald at gå ud fra, at det, SF ønsker regeringen skal gennemføre, er en model som den, SF har skitseret i beslutningsforslagets bemærkninger.

Og dertil kan jeg sige: Der vil jeg overhovedet ikke konkurrere med arbejdsministeren,

som havde en fremragende tale omkring SF's beslutningsforslag, en ætsende gennemgang af svaghederne i det, og det kan jeg slet ikke gøre bedre, det synes jeg var fremragende gjort, og de synspunkter, som arbejdsministeren gav udtryk for, kan jeg fuldstændig tilslutte mig.

Det vil blive en rent kaotisk situation, hvis man skal til at diskutere det her med tillidsmanden, og man skal vist også nok diskutere det med arbejdsgiverne – forstår jeg nu på bemærkninger fra SF's ordfører – gad vide, hvis tillidsmanden og arbejdsgiverne ikke er enige, så skal man vel igennem en ny forhandlingsrunde. Men man skal jo også gerne have produceret lidt på virksomheden, så jeg synes, det vil være dybt betænkeligt, hvis man går ind og gennemfører en så bureaukratisk procedure, som SF her lægger op til.

Vi har i Det Konservative Folkeparti til hensigt at væbne os en smule med tålmodighed og vente på, hvad regeringen rent faktisk kommer frem med. Det synes jeg da er meget spændende, ikke mindst på baggrund af en bemærkning fra arbejdsministeren, som jeg bed mærke i, hvor han sagde noget i retning af, at det kunne jo også godt ske, at man blev nødt til at se børnepasningsorloven i en større sammenhæng. Så kan man jo filosofere over, hvad han måtte have ment med det.

Men under alle omstændigheder: SF's forslag kan vi ikke støtte.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu er det jo sådan, at beslutningsforslaget er relativt kort, og jeg har også forstået på den konservative ordfører, at indholdet i beslutningsforslaget ikke afskrækker Det Konservative Folkeparti i ønsket om at få en mere fleksibel arbejdstid.

Når vi har fremsat beslutningsforslaget og i øvrigt også i bemærkningerne er kommet med vores forslag – det er jo klart, at der kan komme andre, og hvis de går i den samme retning, så er vi også åbne over for dem – så har vi faktisk gjort os den ulejlighed at tage højde for, at vi ikke har den høje arbejdsløshed længere, at det er nødvendigt, at man får en fleksibilitet ind, som tager hensyn til børnene, men som samtidig respekterer virksomhedernes behov for at have arbejdskraften til rådighed.

Den bedste måde, man kan gøre det på, er faktisk ved at forhandle det ude på den enkelte arbejdsplads. Jeg mener faktisk også ofte at

have hørt Det Konservative Folkeparti have den holdning, at man skal løse problemerne på den enkelte arbejdsplads og ikke via strikse lovgivningsinitiativer fra denne sal.

Mogens Andreassen (DF):

Man kan jo ikke lade være med at få den opfattelse, at der ligger en aftale mellem Enhedslisten og SF om med jævne mellemrum at fremsætte forslag om børnepasningsorlov. Vi har igennem tiden her i Folketinget set det ene forslag efter det andet, som har haft sigte mod børnepasningsorlov, nedsat arbejdstid for børnefamilier, omsorgsdage osv., osv, alle sammen forslag, som er blevet fremsat af venstre-fløjen.

I bemærkningerne til beslutningsforslaget, som vi behandler i dag, står der, at SF under valgkampen sidste år lovede en bedre og mere fleksibel børnepasningsorlov. Ja, det kan da godt være, at man gjorde det, men jeg tror, at SF snart er på højde med statsministeren, hvad angår løfter til befolkningen, som ikke kan holdes.

Det, SF ønsker med dette forslag, er i virkeligheden via fagforeninger og tillidsrepræsentanter at bestemme over virksomhedernes ret til selv at bestemme arbejdstid og frihed for medarbejderne. Jeg mener, at forslaget lægger op til en styring, som der ikke er noget ønske om, hverken hos medarbejdere eller i virksomhederne. Og jeg synes helt bestemt, at der er indført mere end rigeligt formynderi fra både regering og Folketing over for befolkningen.

Hvis det stod til SF, ja, så ville ferier, orlovsordninger, omsorgsdage, nedsat arbejdstid osv. blive så omfattende, at det at gå på arbejde ville være en sjældenhed. Tror SF virkelig, at Danmark kan leve og overleve af til stadighed at bevilge orlov og frihed til dem, der er i stand til at arbejde?

Jeg mener, at SF lever i uvirkeligheden, når man gang på gang fremsætter forslag som det, der her ligger på bordet. Jeg mener, det er fejlagtigt og vild fantasi, som ikke kan føre til andet end forvirring i virksomhederne, og jeg skal til slut sige, at Dansk Folkeparti afviser forslaget som værende uden jordforbindelse.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne spørge hr. Mogens Andreassen, om han mener, at man kan sammenligne SF's tilsgagn under valgkampen om at love befolkning-

gen, at vi ville satse på at få en mere fleksibel børneorlov, og vores fremsættelse af dette forslag, som vi rent faktisk har lovet vælgerne, med at statsministeren har lovet ikke at gøre noget ved en bestemt sag og så gør det alligevel. Det er da vist nok nøjagtigt det stik modsatte, så derfor er jeg meget fornærmet over at blive sammenlignet med den form for tilsagn og garantier.

Vi har garanteret befolkningen, at vi vil fremsætte forslaget, og vi har gjort det.

Jeg vil gerne lige sige, at vi faktisk ikke har foreslået en udvidelse af ordningen, en længere orlovsperiode. Vi har blot ønsket at gøre den eksisterende orlovsperiodelængde mere fleksibel, sådan at flere forældre kunne gøre brug af den.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreassen (DF):

Jamen så fik vi da at vide, at hr. Ole Sohn ikke vil slås i hartkorn med statsministeren. Vi har da tidligere set, at hr. Ole Sohn udmærket kunne være med til at foretage lovgivning sammen med statsministeren, og dér skelede han ikke til, hvilken form for lovgivning han så gik ind på. Man har jo vedtaget pinsepakken sidste år, og der var hr. Ole Sohn jo med sammen med regeringen og var jo selvfølgelig også dermed sammen med statsministeren.

Jeg kan godt se, at der ikke umiddelbart er tale om en udvidelse, men der er tale om en stor forvirring på arbejdsmarkedet, som gør, at der – som også arbejdsministeren sagde – bliver stor forvirring i virksomhederne, når man ikke ved, hvornår arbejdskraften er til stede på virksomheden. Det er dér, det går galt. Og det er dér, vi ikke kan være med.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Altså jeg forstår ikke, hvorfor det skal være nødvendigt for en forslagsstiller at gå op gang på gang for at sige, at det faktisk i bemærkningerne til forslaget fra SF's side er tilkendegivet, at vi ønsker, at orlovsordningerne skal forhandles på den enkelte arbejdsplads, blandt andet af hensyn til virksomhedernes tilrettelæggelse af arbejdet og i øvrigt også af hensyn til kollegernes arbejdsindsats.

Det er jo klart, at hvis en person går på orlov, så bliver det jo ofte, medmindre man kan få en erstatningsarbejdskraft, en belastning for kollegerne, og derfor skal der selvfølgelig også tages

hensyn til deres behov og interesser. Det er derfor, at tingene skal løses tættest muligt på den enkelte, både på forældrene og også på kollegerne og arbejdsgiverne.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreassen (DF):

Jamen jeg har da godt bemærket, at der i bemærkningerne til forslaget står, at tillidsmanden i samarbejde med den enkelte medarbejder skal aftale, hvornår der skal holdes orlov, og så skal han så gå til virksomhedens leder.

Det, der ligger i det set fra mit synspunkt, er, at det ikke er nok, at man kommer til virksomhedens leder og siger: Vi har en medarbejder, der gerne vil holde ferie. Nej, det, der sker, er, at der kommer en pression over for virksomheden til at gennempresse en orlov, som virksomheden ikke er interesseret i, uanset om der står i bemærkningerne, at der kan siges nej. Den tror vi ikke på. Vi tror simpelt hen, at målet med det er at komme til at styre, hvornår folk får orlov på arbejdspladsen.

Susanne Clemensen (CD):

Jeg har stående her på mit talepapir med fede typer: Overbudspolitik fra SF. Det var sådan det første, der umiddelbart faldt mig ind, da jeg læste beslutningsforslaget om at gøre den eksisterende børnepasningsorlov mere fleksibel.

Det er jo rigtig nok, at der er tale om, at det er den eksisterende børnepasningsorlov, man ønsker at bryde op. Men vi ved jo også godt alle sammen, at bryder vi børnepasningsorloven op, så vi gør den mere fleksibel, er der formentlig også flere, der vil finde det attraktivt at bruge børnepasningsorloven. Det er jo derfor, at denne her diskussion er så vanskelig, for i CD har vi også haft den opfattelse, at vi gerne vil være med til at se på, om vi kan gøre børnepasningsorloven mere fleksibel. Men jeg tror, man skal passe på, at man ikke gør den så fleksibel, at det simpelt hen bliver for attraktivt for mange at benytte sig af den, for så er det jo, at det økonomiske grundlag for børnepasningsorloven skrider.

Man kan i øvrigt i øjeblikket konstatere, at der er mange partier, som her i den senere tid forsøger at overbyde hinanden i forslag til, hvordan børnepasningsorloven skal gøres mere fleksibel.

Jeg mener, at det er en diskussion, der bedst tages senere på året, formentlig i forbindelse med finanslovforhandlingerne, og dér vil vi

meget spændt vente på, hvad arbejdsministeren kommer med, for regeringen har jo selv lagt op til tidligere på året, at der skulle ske noget, at børnepasningsorloven skulle gøres mere fleksibel, og man har jo også nedsat en arbejdsgruppe, der er kommet med nogle løsninger.

Jeg kunne da godt forestille mig, at man, når man taler om at gøre børnepasningsorloven mere fleksibel, så også må ind og se på det rent økonomiske, som folk får ud af det. I dag er det 60 pct. af maksimum dagpengesats, men hvis man skal gøre den mere fleksibel, jamen så er det ikke sikkert, at det er 60 pct. af maksimum dagpengesats, vi taler om. Så er det måske et lavere beløb – 40 eller 50 pct. af maksimum dagpengesats. Vi skal jo netop passe på også i øjeblikket, at vi ikke dræner arbejdsmarkedet for den arbejdskraft, som vi hårdt brug for.

Jeg synes også, der er grund til at tage en helt anden diskussion, nemlig om det er at varetage barnets tarv, at man skal kunne dele børnepasningsorloven op, så den kommer helt ned på enkelt dage. I dag er det jo sådan, at der ikke rigtig er nogen børn hjemme på villavejene og i kvartererne, de er i fritidsordning osv., og mange børn vil, jeg tror, egentlig hellere være sammen med deres kammerater i fritidsordningen.

Så jeg kunne også godt tænke mig, at man tog en diskussion om: Er børnepasningsorlov egentlig den rigtige måde også i fremtiden at bruge pengene på? Skulle vi i stedet for forbedre forholdene for vores børn i folkeskolen og i daginstitutionerne?

Her tænker jeg særlig på det, som jeg ved SF også er meget positive over for, netop om vi skulle lave en arbejdsmiljølov for børn og unge og så eventuelt starte med at tage udgangspunkt i folkeskolen, men altså bruge ressourcerne dér, hvor man kan sige, at alle børn ville få gavn af det og så fokusere på både det psykiske og det fysiske arbejdsmiljø.

Den prioriteringsdiskussion ville jeg gerne tage på et andet tidspunkt senere på året, for det synes jeg er en vigtig diskussion at tage.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne sige til fru Susanne Clemmensen, at bortset fra indledningen, hvor det blev sagt, at det var et overbudsforslag fra SF – det kan jeg selvfølgelig ikke nikke genkendende til – var jeg faktisk meget glad for det øvrige, der blev sagt, for det var i det mindste ærligt i forhold til de øvrige partier.

For det er klart, at jo mere fleksibel man gør en børnepasningsorlov, jo mere attraktiv bliver den også for børnefamilierne. Og jeg erkender blankt, at det er SF's ønske, at ordningen skal være attraktiv, sådan at man kan gøre brug af den.

Det, der er sket med den nuværende ordning, er, at den er blevet så lidt attraktiv, så firkantet i sin udformning og så lav i sit ydelsesniveau, at faktisk kun velstillede og primært offentlig ansatte kan gøre brug af den. Derfor lægger jeg ikke skjul på, at vi ønsker mere fleksibilitet, også at det bliver mere attraktivt.

Men man kan kun få en mere attraktiv ordning, hvis man gør den fleksibel. Så de partier, der siger, at en mere fleksibel ordning går man ind for, men det må ikke koste noget, og der må ikke være flere, der gør brug af den, det er det samme, som at de siger, at man ikke ønsker at ændre den, for man kan ikke gøre en orlovsordning mere fleksibel, uden at den samtidig bliver mere attraktiv.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Jeg er fuldstændig enig med hr. Ole Sohn i, at hvis man gør børnepasningsorloven mere fleksibel, koster det også flere penge, og det er også derfor, at jeg egentlig ønsker, at vi åbner op for denne diskussion om: Jamen er det egentlig sådan, vi skal indrette vores samfund i fremtiden?

Nu taler man jo også om fremtidsforskere osv., om brugen af Internettet, hvordan vi i løbet af få år kan bruge det – det kan vi jo allerede – købe ind via Internettet, mange har også allerede en hjemmearbejdsplads. På den måde får vi brudt arbejds- og fritidsliv op, altså at der måske er nogle helt andre ting, vi burde bruge pengene på, i stedet for at fokusere meget ensidigt på børnepasningsorloven.

Men altså jeg vil gerne understrege, at vi selvfølgelig vil meget gå konstruktivt ind i det, som arbejdsministeren, går jeg ud fra, vil fremlægge senere på året om, hvordan man eventuelt kan gøre børnepasningsorloven mere fleksibel.

Morten Helveg Petersen (RV):

Da Det Radikale Venstres arbejdsmarkedspolitiske ordfører, hr. Anders Samuelsen, ikke kan være til stede i salen i dag, har jeg lovet at holde hans tale.

I Det Radikale Venstre vil vi jævnfør rege-
ringsgrundlaget også meget gerne have en mere

fleksibel børnepasningsorlov. Vi er af den opfattelse, at en mere fleksibel børnepasningsorlov skal forsøge at forene fem vigtige hensyn. Det er for det første hensynet til børnene, så børnefamilierne får mere tid til at være sammen i hverdagen, det er luft i dagligdagen, der betyder noget, og ikke f.eks. 3 ugers ferie i ny og næ. En form for deltidsoorlov kunne løse dette problem.

For det andet skal vi ikke strikke ordninger sammen, som pr. definition primært vil blive benyttet af kvinder, og som øger risikoen for, at kvinder marginaliseres på arbejdsmarkedet. Det taler imod at give mulighed for endnu længere sammenhængende fuldtidsfravær fra arbejdspladsen.

For det tredje skal arbejdsgiverne have rimelige vilkår at handle ud fra. Det skal være muligt for arbejdsgiverne at planlægge arbejdet, og der skal være tid til eventuelt at finde en erstatningsarbejdskraft for den medarbejder, der går på orlov. Det taler imod blot at give mulighed for kortere fuldtidsorlov, da det selvsagt ikke er særlig nemt at få erstatningsarbejdskraft i virksomheden for blot et par ugers arbejde.

For det fjerde er det vigtigt for os, at vi ikke ender i den grøft, at vi som lovgivere sender signaler om, at vi vil fratage forældrene ansvaret for selv at foretage prioriteringer i hverdagen.

Endelig skal det for det femte være en mere fleksibel ordning, der også er økonomisk ansvarlig og bæredygtig. Det Radikale Venstre kan ikke stemme for et forslag, der vil betyde en væsentlig fordyrelse i forhold til den eksisterende ordning.

Det er selvfølgelig ikke så ligetil at lave en ordning, der kan integrere de nævnte hensyn. Det tager tid at finde den rigtige løsning, men fra radikal side har vi fuld tillid til, at arbejdsministeren finder en løsning på problemerne.

Til tider har debatten i offentligheden kun drejet sig om, hvorvidt der skulle være mulighed for at tage færre ugers sammenhængende orlov. Det har vi fra Det Radikale Venstres side syntes var en for snæver og for fantasiløs tilgang til problemstillingen, og vi har derfor peget på, at man også bør se på andre veje til at opnå målet om at gøre orloven mere fleksibel.

Fra radikal side mener vi imidlertid ikke, at SF's forslag imødekommer de tidligere nævnte hensyn. Jagten på fleksibilitet kan også drives for vidt – så vidt, at det hverken kommer børnene til gode eller giver virksomhederne rime-

lige vilkår, og det er faktisk tilfældet med SF's forslag.

I SF's forslag er det ud over fantasien kun den enkeltes kollegaer, der sætter grænserne. Det er ganske enkelt ikke rimeligt, at arbejdsgiveren, som SF lægger op til med dette forslag, har så lidt at skulle have sagt i forhold til medarbejderes orlov.

På den baggrund kan vi ikke støtte forslaget.

Frank Aaen (EL):

Når man hører sådan en debat her, så siger alle, at de gerne vil gøre noget godt for børnefamilierne. Og alle siger også, at de er tilhængere af børnepasningsorlov. Man alligevel argumenterer man imod SF's forslag på en måde, så man kan sige, at essensen i argumentationen er, at vi skal fastholde nogle regler, der gør, at så få som muligt bruger orlovsmuligheden.

Det er ret grotesk, men det er jo essensen, for antallet af orlovstagere på det her område er jo halveret først og fremmest på grund af, at man har sat ydelsen ned, og fordi kommunerne har skåret i det tillæg, de kan give til ydelsen, men også fordi reglerne i dag er for stramme.

Når man noterer sig, at vi fra 1995, hvor ca. 40.000 var på børnepasningsorlov, i dag er nede på det halve niveau, og så står man her og argumenterer for, at vi skal bare fastholde reglerne, som de er, er det jo stort set det samme som at sige, at det er fint, at færre forældre udnytter børnepasningsorloven. Det harmonerer ikke helt med de fine ord om, at man vil gøre noget for børnefamilierne, og at man gerne vil have, at folk kan tage orlov for at passe deres børn.

Vi støtter altså SF's ændringsforslag i alt væsentligt. Det er godt med fleksibilitet, for når man skal tage orloven i sammenhængende perioder, er der mange unge kvinder, der kommer i en orlovsfælde, hvor de, fordi de i lang tid er væk fra arbejdsmarkedet, faktisk har svært ved at komme tilbage igen og fastholde deres placering på arbejdsmarkedet. Der vil en mere fleksibel orlovsordning jo gøre, at man kan beholde sin tilknytning til arbejdsmarkedet i orlovsperioden.

For det andet tror vi, at i virkeligheden er en nedsættelse af den daglige eller den ugentlige arbejdstid til større hjælp for børnefamilierne end det at have 13 uger i rap, for det er dér, man kan få lettelsen i dagligdagen og på den måde få et mere sammenhængende liv end det, som mange børnepasningsfamilier har i dag med det ræs, det er med at nå at hente og brin-

ge og købe ind osv. Så derfor er vi tilhængere af, at man ændrer tingene som her.

Der er én ting, jeg synes er et problem i SF's forslag. Det er det med, at man reelt giver vortoret til kollegerne, for jeg er bange for, at det kan give et meget grimt slagsmål. Man kan selvfølgelig også vende det, som SF gør i bemærkningerne, til, at det fremmer forståelsen og sammenholdet, og at det er rigtigt: Nu skal vi give dig en ekstra hånd, fordi du har jo lige fået en lille. Det er muligt, det kan gå den vej. Det må vi da håbe.

Men jeg er altså bange for, at på mange arbejdspladser ser det anderledes ud. Og særlig når vi kommer ud i den mere traditionelle del af arbejdsmarkedet, er jeg bange for, at det ikke er den virkelighed, der tegner sig. Der synes jeg, det er uheldigt, at man lægger op til, at der skal være, lad os sige det på den måde, slagsmål mellem kollegerne og den, der ønsker at udnytte sin orlovsmulighed på en fleksibel måde.

Det er klart, at der skal være en eller anden form for forhandling med arbejdsgiverne, og det bliver på den måde jo nødvendigt med en eller anden forhandlingssituation, når man vil tilrettelægge en fleksibel orlov. Det kan ikke gennemføres bare ved en ensidig ret til lønmodtageren, men jeg mener ikke, at det er helt klogt, det, som SF her har lagt frem.

Men hvis der var flertal for forslaget i Folketingssalen, kunne vi sagtens løse det problem, er jeg sikker på. Så generelt set altså en støtte til SF.

Thorkild B. Frandsgaard (FP):

Beslutningsforslaget lægger op til, at børnepasningsorloven bliver mere fleksibel, altså at forældrene kan holde fri nogle få dage, i en kortere periode, så de kan være hjemme og passe deres børn.

Hvis man læser bemærkningerne, ja, så skal det ske i henhold til aftale med kollegerne, eventuelt igennem tillidsmanden. Altså kollegerne skal være med til at beslutte, når en medarbejder skal have nogle få dage til at passe sine børn.

Fremskridtspartiet mener ikke, det kan være rigtigt, at kolleger skal inddrages som gidsler i sådan et spil. Det bliver dem, der skal tage et ekstra nap, når en kollega tager fri i et par dage for at være hjemme og passe sine børn. Det skal være en aftale mellem arbejdsgiveren og ar-

bejdstageren, som det i øvrigt er med den orlovsordning, vi har nu.

Den orlovsordning, vi har nu til børnepasning, ja, den går jo ud på, at man kan holde fri i 26 uger, altså et halvt år, når man – og arbejdsgiveren – finder det rigtigt. Men at lave det om til, at man kan holde fri i korte perioder på de betingelser, jeg har nævnt, det kan ikke være rigtigt.

I øvrigt var en af begrundelserne, da vi i første omgang indførte det, der hed børnepasningsorlov, at når der var nogle, der tog fri for at passe deres børn, ja, så var der jo andre, der kunne komme i arbejde. Så var der nogle flere, der kunne komme i arbejde.

Hvis det her bliver gennemført, ja, så er der jo ingen andre, der får arbejde. For der er ikke nogen, der ansætter ekstra folk bare i en periode på en uge eller to. Det virker jo lige modsat det, som var meningen eller en af begrundelserne for at indføre børnepasningsorloven; så det kan vi på ingen måde være med til at støtte.

I øvrigt er jeg af den opfattelse, at den ordning, vi allerede har, fungerer godt. Og i praksis, hvis en medarbejder vil have fri en uge til at passe sine børn, eventuelt tage på ferie, ja, så er det noget, man godt kan finde ud af, uden at det er skrevet ind i lovteksten.

Derfor mener vi ikke, det er rigtigt at gå videre med nye initiativer på det område lige i øjeblikket.

En anden ting er jo også det store spørgsmål om, hvor stor interesse det har for forældrene. Ønsker forældrene mere fleksible vilkår eller mere tid til at passe deres børn? Det spørgsmål kan man da tit stille sig selv. Vi har set her i løbet af de sidste år, at der i forbindelse med stor-konflikten blev der indført et nyt begreb, det, der hedder omsorgsdage. Man kunne tage fri til at passe sine børn, eller man kunne selvfølgelig også arbejde og tjene nogle penge til forskellige ting.

Alle ting viser jo, at folk vælger det sidste. De vil hellere arbejde og tjene nogle flere penge til forskellige goder. Altså man ønsker ikke mere tid til at passe sine børn. Vi så det under stor-konflikten sidste forår, da man havde god tid til at tage sine børn ud af børneinstitutionen og passe dem selv. Det gjorde man ikke. Der var lige så mange børn i børneinstitutionerne, som der plejede at være.

Jeg siger bare dette, for mon ikke befolkningen er tilfreds med de orlovsordninger, vi har? Det har jeg på fornemmelsen. Det vil skabe for-

virring på arbejdspladsen, hvis vi indfører det her. Og jeg tror ikke, der er ret mange, der ønsker det.

Vi kan ikke støtte det.

Ole M. Nielsen (KRF):

Vi har jo egentlig sympati for det emne, som det her beslutningsforslag beskæftiger sig med. Fleksibel børnepasningsorlov – i hvert fald bedre børnepasningsorlov – har altid været vores ønske. Og det, vi helst ville, var, at vi ville have den eksisterende børnepasningsorlov ført tilbage til sin gamle form med 80 pct.s kompensati-

on. Det er sjovt, nu er der flere af ordførerne, der har været inde på, at vi ikke har råd til at forbedre børnepasningsorloven. Det har også været lidt inde, at dengang man indførte den, var det jo egentlig i en tid med den større ledighed, og derfor ved vi også nok – og det er også blevet sagt i dag – at det var jo et beskæftigelses-

tiltag. Det har det aldrig været for Kristeligt Folkeparti. For os har det altid været et familiepolitisk tiltag, som det selvfølgelig var muligt at få gennemført i den situation, vi var i, med lav beskæftigelse. Det var den lykkelige/ulykkelige konstellation, som gjorde, at det dengang kunne lade sig gøre.

Vi har sådan set altid været lidt kritiske over for det med fleksibel børnepasningsorlov, fordi vi ikke tror, at det opfylder vores ønske om det at få børnepasningsorloven splittet op i mange små dele. Og i hvert fald synes vi nok, at det her forslag går for langt. Vi tror nok, at det her mere bliver på forældrenes kriterier og betingelser, end det bliver på børnenes.

Fordi vi ikke kunne få den optimale løsning, opfandt vi jo selv en model, som vi havde til første behandling her for et par måneder siden, om ret til deltid og en beskeden kompensation for nedsættelse af arbejdstiden og så kombineret med et tredje lovforslag, som gik på ret til deltidspasning også i de offentlige børneinstitutioner. Det kunne ikke samle tilslutning.

Her skrider vi så lidt længere ud i fleksibiliteten, får det hele hakket lidt mere op i stumper, og det betyder også, at vi nærmer os lidt mere, skal vi kalde det supplerende dagpenge eller borgerløn, eller hvad vi nu skal kalde det, som vi ikke synes at vi helt kan gå ind for, og altså som sagt, at det ikke giver familierne den ro i en periode, som de egentlig har brug til at

koncentrere sig om børnene og tage deres børn ud af institutionen også, osv.

Så ud fra alle de dér overvejelser ender det nok med, at vi ikke kan støtte forslaget her, selv om det sådan er med lidt blødende hjerte, fordi det trods alt er et emne, vi interesserer os for.

I øvrigt synes vi også, at det er alt for kompliceret. Vi tror, det bliver for besværligt for arbejdspladsen, og den dér med varetter fra kollegernes side – det er lidt for ideelt at tro på, at sådan noget kan lade sig gøre i praksis. Det tror vi faktisk ikke på.

Anden næstformand (Henning Grove):

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Ole Sohn.

Ole Sohn (SF):

Jeg takker selvfølgelig mange gange for ordførernes bemærkninger til vores forslag.

Men jeg må jo nok erkende, at trods de indimellem meget velmenende ord er det meget få reelle venner, jeg har i det her spørgsmål. Men det må jeg jo tage til efterretning.

Vi har faktisk bestræbt os på i forbindelse med beslutningsforslaget ikke at lave for mange bindinger i det, men blot lægge op til, at regeringen skal fremsætte et forslag, der indebærer, at forældrene får mulighed for at tage børnepasningsorlov i kortere perioder, på enkelt dage eller på deltid.

Det er et forsøg på at skabe en større fleksibilitet, og det er jo netop den fleksibilitet, som også fremgår af den rapport, Arbejdsministeriet har lavet, som omhandler spørgsmålet om fleksibel orlov. Deri står der jo, at en justering af børnepasningsorloven med henblik på at skabe større fleksibilitet kan ske på forskellig vis. Der kan være tale om at give mulighed for at holde orlov i kortere perioder end i dag, lig med det, vi har stillet som forslag fra SF's side, hvor den mindste periode i dag er 13 uger, men andre modeller kan også tænkes. Vi er så kommet med nogle forslag til modeller.

Men det, der er afgørende for regeringen ifølge deres egen rapport, er, at den justering, der skal finde sted i børnepasningsorloven, tager udgangspunkt i de faktiske ønsker og i det reelle behov, der er hos børnefamilierne. Det er jo netop de erfaringer, vi har indhentet fra arbejdsmarkedets parter, fra de faglige organisationer og specielt de organisationer, som har de lavtlønnede områder, altså HK, SiD og Kvindeligt Arbejderforbund, som har lavet et forslag, som egentlig på mange måder matcher med de

ideer, SF har lanceret i bemærkningerne til vores beslutningsforslag.

Når vi har fremsat beslutningsforslaget i denne samling, var det sådan set – ja, vi troede faktisk, det var en hjælp for regeringen, for regeringen havde jo lovet, at de ville fremkomme med en børnepolitisk redegørelse, hvorunder man også tog fat på spørgsmålet om børnepasningsorloven. Og da vi nu kunne se, at vi var ved at nærme os deadline for samlingen, tænkte vi: Jamen måske har regeringen haft for travlt med andre gøremål, eller måske har de glemt det, og så ville vi i al vores hjælpsomhed via beslutningsforslaget forsøge at rejse debatten.

Nu er jeg opmærksom på, at der har været flere, der har kritiseret, at man måske tog for meget hensyn til forældrene og mindre til børnene. Det er altså ikke hensigten med forslaget. Som vi også skriver i vores bemærkninger, ønsker vi med en mere fleksibel orlovsmulighed, at man faktisk i højere grad tager familie- og børnepolitiske hensyn.

Når vi siger det på den måde, er det jo, fordi den nuværende børnepasningsorlov er bygget op på en meget lang periode, som primært har det sigte at løse nogle arbejdsløshedsproblemer. De er lykkeligvis mindre i dag, end de var, da orlovsordningen blev etableret.

Derfor er det fra vores side mere et sigte på at få en familie- og børnepolitik lagt ind i det, det, at man kan give forældre eller familier, der har særlige behov for mere frihed i en periode, et tilbud. Det kan f.eks. være for at mindske det arbejdspress, der er i familien, sådan at den ene forælder kan have mere tid til børnene. Det kan være i den periode, hvor der skal ske en indkøring, altså hvor børnene skal starte i børnehave eller i skole. Der kan der være perioder, hvor der er særlige behov for, at en af forældrene har mere tid til børnene. Og det kan også være, hvis der opstår nogle sociale problemer, familie-mæssige problemer, at man skal kunne gøre brug af en kortere orlovsperiode.

Det er den fleksibilitet, vi ønsker at lægge ind i det, og selv om jeg erkender, at bemærkningerne til forslaget er relativt lange, så ligger der faktisk et rimelig konkret og enkelt og administrerbart system netop med to klippekort, som dels omhandler den i dag lovsikrede periode, og dels omhandler den aftalebaserede periode, hvor man via forhandlinger med sine kolleger og arbejdsgiverne kan skabe rum for, at man netop får den fleksibilitet, som vi ønsker.

Men jeg erkender, at jo mere fleksibilitet man lægger ind i børnepasningsorloven, jo mere attraktiv bliver den. Men vi mener faktisk, at der er et behov for at gøre børnepasningsorloven attraktiv, eller sagt på et mere regulært sprog: gøre den mere brugbar for lavtlønsfamilierne, gøre den mere brugbar for enlige forsørgere, som i dag ikke har en jordisk chance for at gøre brug af orlovsperioden, fordi man i en lang periode ikke kan leve eller eksistere på den 60 pct.s ydelse, der ligger, og derfor er nødt til at fravælge den i dag.

Nu erkender jeg som sagt, at forslaget ikke bliver vedtaget i denne samling, og derfor håber jeg naturligvis, at regeringen vil vælge at bruge vores beslutningsforslag og ikke mindst bemærkningerne, altså hvor vi har lanceret SF's idé til en mulig løsning på en større fleksibilitet, bruge den som en vægtig inspirationskilde til det arbejde, regeringen, formoder jeg, agter at foretage hen over sommeren, sådan at vi først i den kommende samling kan få regeringens udspil til fleksible orlovs løsninger på bordet.

Og så skal jeg love, at SF vil medvirke til enhver form for løsning, som skaber en større fleksibilitet, som tager sigte på at forbedre børnefamiliernes vilkår, både af hensyn til forældrene, men ikke mindst af hensyn til børnene, og vi er naturligvis også indstillet på i den udstrækning, det måtte medføre af større samfundsmæssige omkostninger, at bidrage til en løsning, altså bidrage til finansieringen i forbindelse med de forhandlinger, der skal være om det kommende års finanslov.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nu sagde hr. Ole Sohn, at han ikke har mange venner. Men hr. Ole Sohn sagde også en anden ting. Det var det her med timingen, hvor hr. Ole Sohn var inde på at give en begrundelse for, at hr. Ole Sohn var kommet med sit forslag. Det var, fordi regeringen ikke skulle glemme, at de også skulle være i arbejdstøjet.

Jeg må sige til hr. Ole Sohn, at jeg godt forstår, hvis han opfatter det, som om han ingen venner har, hvis han ikke snakker med nogen. Og i det her tilfælde kunne hr. Ole Sohn jo være kommet og så have spurgt: Hvad er regeringens tankegang på de her områder, og hvorfor kommer der ikke noget, inden Folketinget holder op? Så ville hr. Ole Sohn jo have fået det svar, at vi anså det for meget, meget væsentligt at have overenskomstforhandlingerne afsluttet,

inden vi begyndte at gå ind i den egentlige drøftelse om, hvordan vi får taget de nødvendige hensyn også over for de tre elementer, som jeg nævnte: samfundet, familien, børnene og dermed også virksomhederne.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Sidste år kom der i forbindelse med overenskomstfornyelsen og forhandlingerne nøjagtig den samme argumentation fra Socialdemokratiet. Man ville lige afvente overenskomstforhandlingerne for et år siden. Man nedsatte et udvalg, man fik lavet en rapport, som i øvrigt har en større fleksibilitet, kortere orlovsperiode, nøjagtig som SF har foreslået det.

Nu bruger man det samme argument, at nu skal vi lige have overenskomstforhandlingerne overstået. Mig bekendt er der faktisk kun to større problemstillinger tilbage, sygeplejerskerne og lærerne, og mig bekendt er det ikke lige nøjagtig spørgsmålet om børnepasningsproblemer, der optager konfliktfelterne på de to områder. Så der er ikke noget til hinder for, at man i dag kender resultatet af overenskomstforhandlingerne. Man kunne have lagt noget frem her til foråret, sådan som regeringen havde tilkendegivet man ville.

Men som sagt er det et åbent tilbud. Regeringen må uden omkostninger lade sig inspirere af beslutningsforslaget og SF's bemærkninger, og vi skal nok støtte enhver tiltag, der giver bedre fleksibilitet og større muligheder for børneforældrene. Når regeringen, hvis regeringen kommer med et forslag, så støtter vi det.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det sidste kommer jo an på en prøve, vil jeg sige til hr. Ole Sohn. Det er jo meget ligesom at komme her og sige, at man vil støtte. Det afhænger jo af, er jeg helt sikker på, hvordan de forskellige elementer vil blive. Jeg kan i hvert fald sige her, også med de bemærkninger, jeg er kommet med til hr. Ole Sohns forslag, at vi ikke kan gå om bord i et forslag af denne karakter.

Men det var i og for sig ikke så meget det, det var mere det, at jeg forstod på hr. Ole Sohns bemærkninger her fra talerstolen, at ikke alene

kunne man have fået afklaret det hele ved at have stillet et spørgsmål, men hr. Ole Sohn var også lidt, synes jeg, kritisk i sin vurdering, om nu regeringen også agtede at gøre noget. Derfor var man altså nødt til at trække det her forslag ned i salen, således at man herigennem kunne få bekræftet både af arbejdsministeren, også af den socialdemokratiske ordfører og den radikale, at det agter man selvfølgelig.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg erkender da, at jeg kunne have stillet et spørgsmål til hr. Ole Vagn Christensen eller til ministeren og fået bekræftet, at regeringen desværre ikke var blevet færdig med sin redegørelse.

Men nu er politik jo engang sådan, at befolkningen også har en vis interesse i at vide, hvad de politiske partiers holdning er til de ønsker og de løfter, som man har givet vælgere forud for et valg, og eftersom regeringens redegørelse ikke kom i denne samling, fandt vi fra SF's side, at så var det rimeligt, at vi fremsatte vores forslag og fik en debat og nogle tilkendegivelser.

Og jeg kan forstå, at der på et eller andet tidspunkt kommer et forslag fra regeringen, som måske agter at gå i retning af større fleksibilitet. Og får man større fleksibilitet, bliver det mere attraktivt, og så er der også flere, der kan bruge det. Derfor er der stadig væk et tilsagn om at være velvillige i forhandlingerne; det står vi selvfølgelig ved. Men brug nu vores forslag til inspirationskilde.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 133:

Forslag til folketingsbeslutning om bindende forhåndsvurdering af importerede motorkøretøjer.

Af Klaus Kjær (DF) og Brian Mikkelsen (KF)
m.fl.

(Fremsat 27/4 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Ole Stavad):

Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti ønsker med det her forslag at pålægge regeringen at indføre bindende forhåndsvurdering for brugte, importerede motorkøretøjer. Formålet med forslaget er at styrke borgernes retsstilling og mindske de administrative byrder for det offentlige og erhvervslivet.

Lad mig først og fremmest slå fast, at hvis disse, må jeg sige, gode mål og formål kunne nås med det her forslag, ja, så ville jeg stille mig særdeles positiv. Jeg mener, at det forholder sig direkte omvendt. En forceret sagsbehandling på bilvurderingsområdet, der ofte retter sig direkte til den enkelte borger, og som ydermere angår ret store beløb, kan kun skade borgernes retsstilling.

Den, der ønsker danske nummerplader på et køretøj købt i udlandet, har naturligvis krav på, at det afgiftsbeløb, der opkræves, er velbegrunnet med udgangspunkt i netop det køretøj, der her er tale om. Det er ganske enkelt nødvendigt med en vis sagsbehandlingstid, for at vurderingsmyndighederne kan indhente de oplysninger, der er nødvendige for at vurdere køretøjets markedsværdi korrekt.

Den registreringsafgift, der skal betales af det indførte brugte motorkøretøj, skal jo svare til den registreringsafgift, der hviler på et tilsvarende indenlandsk brugt køretøj. Bliver afgiften højere eller lavere, ja, så medfører det urimeligheder.

Af samme grund må enhver anmodning om bindende forhåndsvurdering underlægges samme grundige sagsbehandling, uanset om forhåndsvurderingen angik et køretøj, der aldrig ville komme på danske nummerplader. Det ville for alvor være spild af offentlige ressourcer. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at

Told og Skat årlig får 50.000-70.000 henvendelser om, hvad der skal betales i registreringsafgift af konkrete brugte motorkøretøjer.

Det kan f.eks. dreje sig om en borger, hvor køb af en brugt bil fra udlandet afhænger af prisen inklusiv registreringsafgift. Af disse 50.000-70.000 henvendelser ender blot ca. 20.000 med en vurdering og betaling af registreringsafgift. Af de 20.000 er hen ved 12.000 brugte køretøjer fra udlandet og de resterende brugte køretøjer fra indlandet, f.eks. biler, der har været benyttet til registreringsafgiftsfri valutaudlændinge og dermed valutaudlejning.

Hvis vurderingsmyndighederne skulle indrettes til at håndtere bindende forhåndsvurderinger i de 50.000-70.000 tilfælde, ville disse vurderinger for op til 70 pct.s vedkommende være spildte, og jeg bruger ordet spildte, fordi vi således kan skønne, at ca. 70 pct. af ønsker om bindende forhåndsvurdering, svarende til 30.000-50.000 sager årlig, ikke vil resultere i afgiftsberigtigelse af motorkøretøjet.

Når det gælder erhvervslivet, ja, så har jeg svært ved at se, hvor det store behov for at kunne få en bindende forhåndsvurdering kommer fra. Der gælder jo det, at vurderingen går ud på at finde den pris, som motorkøretøjer kan sælges til her i landet, men netop den pris, som motorkøretøjet kan sælges til her i landet, må brugtbilimportøren have en god fornemmelse for, også uden en bindende forhåndsbekendelse.

Afslutningsvis vil jeg gerne fremhæve, at de vurderinger, der foretages i dag, hverken er vilkårlige eller tilfældige. Bilvurderingsmyndighedernes tekniske og handelsmæssige sagskundskab og udveksling af oplysninger myndigheder imellem har det formål at opnå et ensartet niveau på landsbasis.

Samtidig er der de seneste år gjort meget for, at told- og skatteregionernes opkrævning af depositum for registreringsafgift, så folk kan få danske plader på køretøjer og anvende dem med det samme, bliver så ensartet som muligt. Det kan næppe helt undgås med afvigelser mellem depositum og endelig registreringsafgift eller vurdering, da told- og skatteregionerne ikke kan eller skal arbejde, som vurderingsmyndighederne gør det.

Regeringen er naturligvis indstillet på at lytte til alle gode ideer, der kan lette de administrative byrder og styrke borgernes retsstilling, men regeringen kan af de grunde, som jeg her har nævnt, ikke støtte det fremsatte beslutningsforslag.